

Forældreansvarslov – uden ansvar for børnene

Det ser godt ud på papiret, men forældreansvarsloven virker ikke, når den rammer virkeligheden, for den hjælper ikke de konfliktramte familier, der har brug for konkret vurdering. Den får de ikke i praksis. Loven skubber børn og forældre ud i ingenmandsland, hvor de løsninger, der peges på, er konfliktmægling for forældrene og samtalegrupper for børnene, hvilket giver konflikterne lov til at fortsætte i uendelighed. Der kommer ingen løsning på uenigheden.

Forældreansvarslovens sigte er først og fremmest at mor og far skal stilles lige, men det er ikke det, der er brug for i en konfliktsituation, hvor mor og far har hver sin forskellige opfattelse af, hvad der er bedst for børnene, og derfor ikke selv kan løse konflikten. Forvaltningerne og domstolene er ikke i stand til at foretage en konkret bedømmelse af sagen, når loven på forhånd kræver en generel løsning: Fortsat samarbejde uanset hvad.

Loven må derfor ændres, så konflikterne stopper, og børnene bringes ud af krigszonen.

For mit eget vedkommende blev jeg skilt med håndslag om samarbejde og fælles forældremyndighed - vi bor tæt på hinanden - men jeg har gennem de sidste seks år oplevet, hvordan der bliver flere og flere konflikter. Vi har været gennem statsforvaltning, byret, landsret og fogedret, men hverdagen for vores to børn er stadig lige konfliktfyldt.

Det drejer sig blandt andet om, hvor børnene skal hen efter skole. Børnene ønsker at komme hjem til mor efter skole, da hun arbejder hjemme og har stor have, indrettet med udendørslegeaktiviteter og med adgang til skov, men det vil faren ikke være med til. Børnene skal i fritidshjem, passe sig selv eller passes af andre, når de er hos ham. Så vi har været til konfliktmægling og børnesagkyndig rådgivning. Her har jeg forklaret, at det er børnenes udtrykkelige og vedvarende ønske, at komme hjem til mig efter skole, og at de kan komme hos mig, hvor der er unikke legemuligheder, også i de uger hvor de er hos deres far, indtil han kommer fra arbejde. Jeg står altid til rådighed, men faren vil ikke have, at børnene kommer hos mig, når det er "hans uge". I stedet lader han dem gå hjem til et tomt hus, hvor de sidder foran computeren, eller han sender dem til fritidsaktiviteter, ind hos naboen, eller de passes af deres farmor

Når jeg beskriver konflikten for sagsbehandlerne i statsforvaltningen, hører jeg det samme svar hver gang, at jeg ikke skal blande mig i, hvordan faren indretter sin hverdag omkring børnene. Det finder jeg helt mærkværdigt. Jeg overbringer netop børnenes ønske, og jeg taler således børnenes sag ved mødet, da børnene ikke selv kan trænge igennem hos deres far.

Det betyder, at der aldrig kommer et resultat ud af møderne. De sagsbehandlere, jeg har talt med, understøtter, at vi ikke skal blande os i hinandens liv, hvilket jeg er helt uenig i. Hvis statsforvaltningen ikke kan stille krav til forældrene om den form for samarbejde, så bør de træffe eller anbefale en afgørelse til barnets bedste, som bl.a. må være, at samarbejdet og den fælles forældremyndighed ophører, så kun en af forældrene kan træffe afgørelse om pasning efter skoletid, men det gør de heller ikke.

Min oplevelse er konfliktsky sagsbehandlere, der ikke træffer afgørelser.

Forældreansvarsloven bygger på, at forældrene har et fælles ansvar for deres barn, uanset om samlivet mellem dem er ophævet. En ædel tanke, men meget vanskelig at få til at fungere i virkeligheden, når hverdagen er konfliktfyldt. Loven giver arbejde til rådgiverne i statsforvaltningen og skæpper godt i kassen blandt de advokater der tilbyder konfliktmægling, fordi konfliktmægling er det værktøj, alle peger på, selv om der findes konflikter, som kun kan løses ved, at myndighederne vælger enten den ene eller den anden forælders løsning. Den vedvarende konflikt giver rigtig lange ventetider hos statsforvaltningen, og den ventetid hjælper ikke børnene ud af en konflikttramt hverdag.

Loven kræver tungtvejende grunde for at ophæve forældremyndigheden – hvad er tungtvejende grunde?

Jeg læser i avisen – Dansk far efterlyst af Interpol, fordi han har bortført sine børn. Jeg kan se det for mig, hvordan moren har bedt om forældremyndigheden i statsforvaltningen, men får det ikke, fordi loven i udgangspunktet siger fælles forældremyndighed, og hendes begrundelser er ikke tungtvejende. Samtidig er

faren veltalende og beskriver over for statsforvaltningen sine evner til samarbejde, og vupti, så er han væk med børnene. Hvad er tungtvejende grunde, når der sidder et veluddannet og veltalende menneske og beretter om sine samarbejdsevner? Det er småt med beviser indenfor hjemmets fire vægge.

Forældreansvarsloven svigter børnene og giver plads til egoister og socialt afvigende forældre, der efter en skilsmisse gør alt for at skade modparten, hvilket er den værst tænkelige situation for børnene. Forældreansvarsloven sætter ikke en stopper for den ondskab, der kan opstå for et skilsmissepar, og loven efterlader de ansvarsløse børn midt i konflikterne.

En forældreansvarslov, der tager afsæt i, at to forældre i fællesskab skal bære et ansvar for barnets forhold, som de ikke er enige om, er helt ulogisk, og løsningen af opgaven ligger hos statsforvaltningerne og domstolene, men kan de det? Jeg har som sagt ingen gode erfaringer at videregive, og sagsbehandlingstiden er uendelig.

Samtidig siger loven, at barnet skal høres. Men er dommerne klædt på til at varetage opgaven? Hvordan kan tre landsretsdommere i løbet af en samtale på ti minutter få et så dybt kendskab til forholdene i den konkrete sag, at de kan afgøre, hvordan de daglige konflikter, som har stået på i årevis, bedst løses? Der foregår meget, og usikkerheden er stor inden en retssag, og ofte bliver børnene manipuleret og truet til at mene "det rette". Jeg har oplevet, hvordan børnene blev manipuleret inden mødet i retten. Børnene blev af deres far og farmor fortalt, at hvis mor fik forældremyndigheden, så kom de ikke til at se deres far.

Samtidig kan min datter på 8 år og min søn på 10 år berette om deres oplevelse fra landsretten, hvor de hver især blev indkaldt til en samtale med tre dommere. De fortæller, hvordan dommerne forsøgte at skabe en "hyggelig stemning" ved at tale om deres egen barndom, og alle de lakridspiber de fik spist, hvilket har skabt undring hos mine børn, for de var ikke kommet for at høre om dommernes barndom. Faren havde fremsat krav om fælles forældremyndighed, bopælsretten for begge børn og mere samvær med vores søn, og det betød, at dommerne spurgte vores dreng, om han havde lyst til mere tid sammen med sin far, men de spurgte ham ikke, om han ville have mindre tid sammen med sin mor og sin søster.

En dreng på 10 år kan ikke overskue konsekvenserne af sit svar, og dommerne er ikke klædt på til at foretage en samtale med børn, der befinder sig i en konfliktfyldt verden.

Da vi var i byretten var samtalerne helt anderledes, og resultatet i overensstemmelse med børnenes ønsker. Børnene fik mere tid til at forklare og få ro på. I den forbindelse blev den gennemført af en børnepsykolog, og dommeren tog notater. Først havde børnene hver især en samtale med psykologen, og dernæst havde de en samtale, hvor de begge var til stede. Børnene var mere trygge, og kunne derfor bedre give udtryk for deres egne ønsker, uden at deres ønsker blev overskygget af den loyalitet, de føler overfor begge deres forældre.

Forældreansvarsloven bør ændres, så statsforvaltning og domstole har et lovgrundlag, hvor de kan træffe en konkret afgørelse af, hvem der skal have forældremyndigheden, og hvordan samværet skal fastlægges, og svaret findes ved at svare på disse fire spørgsmål:

- Hvem er primær omsorgsperson?
- Hvem varetager bedst den samlede forælderkontakt?
- Hvem opfylder bedst børnenes behov?
- Hvem sikrer færrest ændringer i børnenes liv?

Giv børnene deres børneliv og frihed tilbage, og placér dem ikke i valget mellem mor eller far. Giv dem ro til at forklare sig og respekt for deres egne ønsker.